

Erdő- és fa-gazdasági újítások

Pénteken a MEDOSZ Jókai utcai székházában az erdő- és fagazdasági újítók és feltalálók országos tanácskozásán dr. Madas András mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettes elmondta, hogy 1949 óta a fagazdasági ésszerűsítők 54.000 javaslatot nyújtottak be és az erdészeti, faipari üzemekben ebből 17 ezret meg is valósítottak. Az újítások gazdasági haszna meghaladja a 400 millió forintot. Felhívta a figyelmet arra, hogy az elmúlt három évben a fagazdasági újítómunkákban a megtorpanás jelei mutatkoznak; felére esett vissza a javaslatok száma. Az újítások gazdasági eredménye és a kifizetett díjak összege azonban 1970 óta sem csökkent, egész sor nagy jelentőségű műszaki indítványt tettek az újítók, feltalálók.

A miniszterhelyettes arra figyelmeztetett, hogy az üzemi vezetőknek az eddigénél többet kell tenniük az újítómunkák felkarolására.

Magyar kiállítások külföldön

Az idén mintegy 150 magyar képző- és iparművészeti, fotó- és dokumentációs kiállítást rendez a Kulturális Kapcsolatok Intézete határainkon túl. Csaknem 30 országban kerül sor az állami kulturális munkatervek, illetve a különböző kulturális szervezetek közvetlen megállapodásai alapján magyar bemutatókra, amelyek országunk életéről, kulturális tevékenységéről tájékoztatják a külföldet. Különösen sok rendezvényt bonyolítanak le a baráti szocialista országokban. Itt várhatóan több mint félszáz kiállítással állunk a nyilvánosság elé. A Szovjetunióban hét magyar tárlat várja majd az érdeklődő közönség látogatását, közöttük a Bernáth Aurél alkotásai-ból válogatott összeállítás. Magyarországról rész vesz a VI. brnói nemzetközi alkalmazott grafikai biennálén, az V. krakkói nemzetközi grafikai és az ugyancsak V. varsói nemzetközi plakátbiennálén. Hazai képzőmű-

vészetünket képviseltetjük az I. erfurti iparművészeti quadriennálén is. Bulgáriában októberben a nagybányai festőiskola reprezentatív tárlatát nyitják meg.

Érdekesnek ígérkezik az a magyar képzőművészeti és dokumentációs kiállítás, amelyet Bécsben avatnak fel az idén, Finnországban kortárs magyar képzőművészek mutatkoznak be. Nagy visszhangra számíthat Franciaországban a márciusban megnyitott Bartók dokumentációs tárlat. Vándorkiállítás szemlélteti a magyar textilművészet stílusait, iskoláit Spanyolországban. Jeles alkalmak képviselik majd hazánkat az olyan tekintélyes külföldi seregszemléken, mint a nemzetközi Eiffelkiállítás, a 37. velencei, a IV. firenzei grafikai biennálé. A magyar népművészet kedvelői számára nyílik tárlat Ausztráliában, s magyar résztvevők is szerepelnek a tokiói IX. nemzetközi biennálén és a torontói iparművészeti világkiállításon.

1974-ben várhatóan Argentínában, Peruban, Svájcban, Szíriában, Irakban, Libanonban, Máltán és Olaszországban lesz magyar hét. Ebből az alkalomból iparművészeti, könyv-, képzőművészeti, kisplasztikai és grafikai bemutatók nyílnak. Magyar iskolai szemléltetőeszközöket tekinthetnek meg az érdeklődők Guineában. (MTI)

Tovább bővül a Zsiguli-program

A Zsiguli-kooperáció nyitman az idén 15 650 személyautó érkezik a Szovjetunióból, 2650-nél több, mint tavaly. A két ország autóiipari együttműködése ugyanis tovább bővült.

A Zsiguli-programhoz 1973-ig évente 18-féle szerelvényből — műszerfalról az

ajtózárig — 300 000 készletet szállítottak a magyar vállalatok. 1974-75-re négy-féle alkatrészből 100 000-rel nagyobb a megrendelés a Zsiguli 2101-es gépkocsikhoz, és az új 2103-hoz is több alkatrészt szállítunk, mint tavaly. Ennek megfelelően bővülnek a szovjet szállítások is.

Bence Pali bácsi

pul a notesz, a ceruza. Altalában elmondom, hogy mi érdekel, sőt veszi a lapot, csak győzzem követni. Gyakran szó esik a tápai retről, hiszen évtizedeket ott töltött, mint szolgáember. S most, amikor a tápai rét történetét dolgozom, Pali bácsi az én segítségem. A századfordulótól 1960-ig szinte minden tanyának és istállóknak a tulajdonosát ismerem, mint a Terhes Gané Györgyöt, Molnár Gulyás Andrást, a birkás Eprőst, a Bezdánt, vagy éppen a Szeged-Alsóvárosról kitelepült „szerdás” Dobót, akinek az előnéve onnan van, hogy elment a kocsmába vasárnap és csak szerdán ment haza.

Ilyenkor télen nagyon unalmasan telnek a napok, a hetek. De azért néhány percre kiül a kiskapuba nézelődni. Ha jobb idő mutatkozik, kísétál a sarki kispadhoz, megnézi, nem vitte-e el valaki az utcasarkot. Amikor megbizonyosodik, hogy minden rendben, visszaballag a székhöz, üldögélve dalolgat még egy keveset. Mikor ezt is megúnja, behúzódik a melegre, s „számolom, hogy hány hét a világ.” Alszik egy sort. Nyáron majd más lesz. Alig várja, hogy megjöjjenek a fecskék. Úgy látszik, azok hozták vissza Pali bácsi életkedvét is, mert amikor az első hírhez megérkezik, atól kezdve naphosszat üldögél a kiskapuban, ahol kíváncsi gyereksereg veszi körül, amint mesélni kezd. Meséibe találon szövi bele életének egy-egy részletét, amellyel színesebbé teszi mondókáját. S mivel ő maga is élvezi saját szerkesztésű meséit, a gyerekek mozdulatlanul ülnek előtte a fűben, s tátott szájjal hallgatják. Mindig úgy mesél, hogy inkább előadasként hat, s így a gyerekek újabb és újabb mesélésre kéri. Olykor-olykor huncut mosolya, máskor meg kackiás bajszmozgása teszi élvezetesebbé meséit. Kiváltóképpen akkor, ha katonaiéletről mond el részleteket. Ilyenkor tölsérf formál kezéből, hogy el-trombitálja az ébresztőt, a takarodót, vagy éppen az indulók valamelyikét, és úgy traktararáz, hogy más résztrombitán se játszana különben. Csillagó gyerekszemek figyelik, Pali bácsi az ide látszó Tisza menti erdő-ség lombjait nézi, s eszébe jut gyermekkor, élete, sok régi történet a múltból, melyeknek szegény gazdagságát is már csak tőle tudjuk.

Ifj. Lelc József

Szándék és valóság

Tiszteletre és figyelemreméltó a szándék, amellyel az új sorozatot megalkották és útjára bocsátották a műfaj szakértői, televíziós és színházi rendezők, a különböző színházak művészei. Az „Es színész benne minden férfi és nő...” című dráma-műfaj-történeti adások célja kettős: pedagógiai, amelyben darabjai „beépíthetők” az iskolai tanmenetbe, tanulók és tanárok felhasználhatják ismereteik bővítésére, illetve tanítási módszereik megújítására; népművelői, amennyiben valamennyi nézőjének segít eligazodni a görög drámatól a mai színházig vezető úton úgy, hogy magyarázza és szemlélteti a műfaj koronként, alkotónként változó jellegzetességeit.

A népművelő szándék indította el a ma még szokatlan, de mindenképpen hasznos, jó értelmű propagandát, amelynek során különböző szervezet és intézmények fogtak össze a sorozat hatásának fokozásáért. A könyvtárak felkészültek, hogy a darabokhoz kapcsolódó könyvek eljussanak az érdeklődőkhöz; az ifjúsági szervezetek a népművelési intézet és a televízió vitákat, ankétákat szeretne rendezni, amelyeken amatőr színjátszók, minden színházbarát és érdeklődő találkozhat az alkotókkal; pályázatot hirdettek, a dolgozatokban véleményét mondanak majd a pályázók a színházi szerzőkről, az előadókról stb; a tömegkom-

munikációs kutatóközpon-t vizsgálatokat végez a sorozat fogadtatásáról. Amikor megkezdődött a Kalandozás kétezer év színházán, joggal várta tehát minden néző, hogy lényeges és érdekes dolgokat ismer meg — elsőként a görög színház világából. Kiderült azonban, hogy az alkotók szándéka és a megvalósult adás két, különböző dolog. Gyárfás Miklós bevezetője jól érthetően és élvezhetően indított el bennünket, a közönség kalandozásra. Kazimir Károlyt folytatott beszélgetéséből is. A két drámából — Aiszkhülosz: Perzsák és Szophoklész: Antigoné — kiragadtott részletek, a közbeékelte magyarázatok, egészében a műsor mégsem tudott megfelelően felfokozott várakozásainknak. A hibát elsősorban a módszerben kell keresni. A művek drámai „csúcspontjainak” jelentőségét, súlyát és mondanivalójának teljességét, nem tudjuk érzékelni-érteni, ha — mint a műsorban — összefüggéseikből, a drámai fejlődés menetéből kiragadva állítjuk: elének. Még akkor sem, ha némi magyarázat előzi meg őket. Ez a módszer valahol elveszejtí a görög dráma lényegét: képtelen érzékelteni a drámai konfliktusok nagyságát, mert nem enged bepillantást az odáig vivő előzményekbe. A drámák nagyon jó ismerőinek még így is élvezhető illusztrációk lehetnek volna a részletek, ha kellő erejű színészi játék se-

gíti jobban rögzíteni őket. A művészek előtt azonban szinte megoldhatatlan feladat tornyosult: nagyon nehéz mély átéléssel tolmácsolni a „drámafolyamból”, összefüggéseiből kiszakított részleteket.

Ma, szombaton este Szakonyi Károly: Adáshiba című komédiáját, közvetítik a Pesti Színházból, felvételtől. Éjszakai előadásban Grigorij Csuhrag: Emlékezés című dokumentumfilmjét láthatjuk, amelyben a sztálingrádi csatára emlékeznek szovjet emberek. Holnap, vasárnap Törőcsik Marival beszélget Vitaray Tamás az Ötszemközött újabb adásában.

S. E.

Képernyő

Nagy sikerű dalest

Lengyel Ildikó és Gyimesi Kálmán, a Szegedi Nemzeti Színház élvonalbeli operanékesei nagy sikerű dalest adtak csütörtökön este a Tömörkény István gimnázium és művészeti szakközépiskola koncerttermében.

Lengyel Ildikó minden művet meleg átérzéssel tolmácsol. Dicséretet érdemel finom muzikalitása, a zene iránti alázata és szeretete. A kétféle régi olasz áriában, valamint a két-két Beethoven- és Schumann-dalban előnyösen használta ki sötét tónusú hangjának kifejező zengését. Német szövegkiejtése szinte eszményi. A szünet után három Wolf-dalt, majd Vaszy Viktor: Az ősz című igen kifejező művét énekelte. Beféjezésül pedig igen ritkán hallott művet, Ravel: Madagaskári dalaival ajándékozott meg bennünket Román Zoltán (fuvola). Kedves Tamás (gordonka), valamint zongorakísérendek. Katona Irénnek közreműködésével. Nagy elismeréssel kell szólni mind a négyük munkájáról — a Ravel-mű gondos és igen erőteljes előadásáról. Lengyel Ildikóra, mint dalénekesre, minden bizonnyal további babérok várnak.

Gyimesi Kálmán énekléséről csak felsőfokban lehet beszélni. Daléneklését bizonyára gondosan igyekezett megtisztítani az operai hatásoktól, ami azonban néha mágis felfedezhető volt, előadásomdján. Gyimesi hallatlan hozzáértéssel, a tanár rutinjával és fölényes biztonsággal nyúlt az előadandó zenei anyaghoz. Schubert, Schwannengesang-dalciklusának darabjait igen hangulatosan énekelte, a lassúak izzó szenvedéllyel, a gyorsak, jókedvűen, sokszor humorosan és mindvégig remek ritmusérzéssel. Kiemelkedő volt a Hasonmás című dal háttörőnagyon nagyszerű bemutatása. A szünet után énekelte Richard Strauss-dalok érzéki fényekben villódzó, kissé ideges századfordulói világa legalább olyan közel áll Gyimesihez, mint Schubert, még tisztán romantikája. Bódás Péter sokkal több volt, mint egyszerűen az énekes zongorakísérend. Igazi kamaramuzsikós ő, aki partnerével azonosulva, a dalok formáit összetartva, hangulatait fokozva és mégis diszkrétén, egyrangú fél-ként, zenélt együtt Gyimesi Kálmánnal.

Huszár Lajos

Liebbmann Béla felvétele

Kohut Magda Aiszkhüloss Perzsák című drámájában

Köszemlén a bennszülött csónak

A Közlekedési Múzeum „Új szerzemények kiállítása” újabb nem mindennapos tárggyal gyarapodott. Egyetlen fatörzsből kifaragott bennszülött csónakot helyezték közszemlére a múzeum. A mintegy 8 méteres, 200 kiló súlyú, nyolcszemélyes

indonéz bennszülött csónakot egy hatalmas tengeri vihar után — Szumátra partjait elhagyva — a nyílt tengeren fedezte fel a „Petőfi” tengerjáró motoroshajónk legénye. A vízen hintázó, teljesen üres csónakot a hajó matrózai kihalászták.